

FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 44747

Nom: Principi general de llibertat: Dret penal del risc. Expansió i proporcionalitat

Cicle: Màster Universitari Oficial

Crèdits ECTS: 3

Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2230 - M.U. en Garanties Penals i Delictes Socioeconòmics	Facultat de Dret	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2230 - M.U. en Garanties Penals i Delictes Socioeconòmics	Els drets fonamentals en el sistema penal	OPTATIVA

COORDINACIÓ

CARBONELL MATEU JUAN CARLOS

RESUM

En esta asignatura se estudiará: La libertad como valor superior del Ordenamiento jurídico. La prohibición de exceso. Derecho penal del riesgo. Expansión del derecho penal. El Derecho penal del enemigo.

bsp;

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es necesario ser graduado/a o licenciado/a en Derecho o Criminología

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

2230 - M.U. en Garanties Penals i Delictes Socioeconòmics

Adquirir habilitats d'anàlisi, síntesi i avaluació que capaciten per a emetre juís de valor en el si d'un debat jurídic en matèria de fonaments i garanties penals i delictes socioeconòmics.

Adquirir habilitats d'avaluació i síntesi que permeten expressar per escrit i defensar públicament les conclusions obtingudes en la labor d'investigació desenrotllada en matèria de garanties penals i delinqüència socioeconòmica.

Adquirir i comprendre els coneixements especialitzats en matèria de fonaments i garanties penals i delictes socioeconòmics que permeten desenvolupar habilitats d'anàlisi, síntesi, interpretació i argumentació en eixe context.

Adquirir los conocimientos y las habilidades necesarios para la búsqueda de bibliografía, y para la organización, análisis, síntesis y evaluación de la misma, siendo capaces de elaborar argumentos y emitir conclusiones que permitan realizar con éxito la actividad investigadora en las materias propias del Máster.

Conèixer i usar amb fluïdesa les categories, institucions i procediments rellevants per a cada cas conciliant els elements relatius als delictes socioeconòmics amb els drets fonamentals.

Elaborar i manejar els escrits, informes i tècniques d'actuació més idonis per als problemes suscitats en el pla de la criminalitat socioeconòmica davall la premissa de les garanties essencials.

Participar en debats i discussions, dirigir-los i coordinar-los i ser capaços de resumir-los i extraure les conclusions més rellevants.

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Saber treballar en equips multidisciplinaris reproduint contextos reals i aportant i coordinant els propis coneixements amb els d'altres branques i intervinents.

Ser capaces de obtener y de seleccionar la información y las fuentes relevantes para la resolución de problemas, elaboración de estrategias y asesoramiento en el marco de la delincuencia socioeconómica con respeto a las garantías penales sustantivas y procesales.

Ser capaços d'integrar-se en equips, assumint distintes funcions, tant directives, com específiques i de suport.

Utilitzar les diferents tècniques d'exposició-oral, escrita, presentacions, panells, etc-per comunicar els seus coneixements, propostes i posicions.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS**1. El principio general de libertad: derecho penal del riesgo. expansión y proporcionalidad**

- 1.La libertad como valor superior del Ordenamiento jurídico. El libre desarrollo de la personalidad, fundamento del orden político y la paz social (art. 10 CE).
- 2.La prohibición de exceso. Fundamentación de los límites a la libertad. El llamado Derecho penal mínimo o principio de intervención mínima. El principio de proporcionalidad.
- 3.Derecho penal del riesgo. Función preventiva del Derecho penal: la intervención ex ante. La puesta en peligro de bienes jurídicos como objeto de la norma penal. Clases de peligro.
- 4.Expansión del derecho penal. Los bienes jurídicos supraindividuales. Especial referencia al Derecho penal socioeconómico. ¿Varias velocidades?
- 5.El Derecho penal del enemigo. Dignidad e igualdad como pilares del Estado de Derecho.

VOLUM DE TREBALL (HORES)**ACTIVITATS PRESENCIALS**

Activitat	Hores
Teoria	30,00
Total hores	30,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	0,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	0,00

METODOLOGIA DOCENT

Tareas formativas del proceso de enseñanza-aprendizaje previas a la interacción en el aula.

Tareas formativas del proceso de enseñanza-aprendizaje en el proceso de interacción en el aula.

Se desarrollarán las siguientes actividades formativas:

- Docencia teórica en aula.
 - Debate en aula sobre materiales previamente facilitados mediante el aula virtual, consistentes en resoluciones judiciales, textos normativos y doctrinales, etc.
 - Prácticas en aula sobre supuestos previamente entregados a los/las estudiantes para su resolución individual o en grupo.
 - Preparación individual o en grupo de los supuestos y materiales a debatir en el aula.
 - Tutorías y discusión con profesores/as.
 - Estudio y preparación de la prueba o dictamen escritos para evaluación.
 - Realización de la prueba o dictamen.
 - Asistencia a conferencias.
- istencia a conferencias.

AVALUACIÓ

Evaluación de una prueba o dictamen final sobre la materia: 70 %

Evaluación continua: se valorará la participación, resolución de casos, comentarios de sentencias, etc.: 30 %

La calificación de la evaluación continua se mantendrá, en su caso, para la segunda convocatoria. Si el/la estudiante tuviese que matricularse de nuevo en la signatura habrá de cumplir de nuevo los requisitos de la evaluación continua

acute;n continua

BIBLIOGRAFIA

- COBO DEL ROSAL, M./VIVES ANTON, T. S.: Derecho Penal. Parte General. 5ª edición, Tirant lo Blanch, Valencia, 1999. CARBONELL MATEU, J. C.: Derecho penal: concepto y principios constitucionales, Tirant lo Blanch, 3ª edición, Valencia, 1999. ORTS BERENGUER, E./GONZÁLEZ CUSSAC, J. L.: Compendio de Derecho Penal. Parte General, 8ª edición, Tirant lo Blanch, Valencia, 2019. COBO DEL ROSAL, M./VIVES ANTON, T. S.: Derecho Penal. Parte General. 5ª

edición, Tirant lo Blanch, Valencia, 1999. MIR PUIG, S.: Derecho Penal. Parte General, 10ª edición, Reppertor, Barcelona, 2016. MUÑOZ CONDE, F./GARCIA ARAN, M.: Derecho Penal. Parte General, 10ª edición, Tirant lo Blanch, Valencia, 2019 VIVES ANTÓN, T.S.: Pensar la libertad, Valencia, Tirant lo Blanch, Valencia, 2019. QUINTERO OLIVARES, G. (Dir.)/MORALES PRATS, F. (Coord.): Comentarios al Código penal español, 7ª edición, Aranzadi, Pamplona, 2016. CORCOY BIDASOLO, M./MIR PUIG, S.: Comentarios al Código penal, Tirant lo Blanch, Valencia, 2015. VIVES ANTON, T.S.: Fundamentos del sistema penal, 2ª edición, Tirant lo Blanch, Valencia, 2011.